

Letno sporočilo

čveterorazredne deške ljudske šole

v

Škofjiloki.

1871.

V Ljubljani.

Natisnil R. Milic. — Založila deška šola v Škofjiloki.

Odperito pismo staršem.

Ljubeznjivi starši, podpirajte nas učenike v podučevanju otrok! Brez Vaše podpore je naš trud zastonj, in če že ravno povsod ni zastonj, saj tega vspeha nima, kterege dandanes vsa ljudstva od šole želijo in tudi po pravici tirjajo. Kako pa hočemo učeniku v podučevanju otrok pomagati? bo morebiti kdo vprašal, saj nismo se tega posla nikjer učili in ga tedaj tudi ne razumemo, in pa če bi mi sami imeli otroke v šolskih predmetih učiti, čemu so nam potem šole in učeniki, kateri nam toliko stroškov napravljajo? Da bi Vi sami svoje otroke v šolskih vedih učiti morali, za kar Vam velikrat časa, v drugič pa velikrat zmožnosti manjka, to ni namen teh verstic; da pa učenike v tem težkem poslu prav lahko in zelo, brez vsega truda podpirate, to ne more noben tajiti, in kako, da nas naj podpirate, Vam želim kolikor mogoče v teh versticah naznaniti. Sploh je znano, da starši iz treh vzrokov svoje otroke v šolo pošiljajo: Eni jih pošiljajo zato, da jim doma nadleže ne delajo, in da jim ni treba zmerom na-uje paziti; drugi zato, ker jih postava sili, in tretji, in teh je, rekel bi skoraj naj manj, zato ker imajo svoje otroke zares radi, ljubijo jih po keršansko in zares žele, da bi se njih otroci koristnega kaj za dušo in telo naučili. Starši pa, kateri svojim otrokom še naj potrebnih vednost, ktere učimo v ljudskih šolah ne privošijo in jih raji doma pri delu rabijo, akoravno jim neizrečeno malo pomagati morejo, namesto da bi jih pošiljali v šolo, so ravno tako neusmiljeni, kakor tisti, ki iz skoposti ne privošijo svojim otrokom potrebne hrane. Taki starši sovražijo svoje otroke in pregreše se zelo, ker ne izpolnujejo dolžnost do svojih otrok, ktere jim je Bog naložil; dajali bodo odgovor sodni dan.

Pogovarjati želim se le s starši, katerim šola ni tern v peti, kateri ne prežvekujejo vsakega krajearja, ki plačajo ga za šolo in za šolska orodja, kateri svoje otroke iz pravega namena radi in redno v šolo pošiljajo in jim nekteere pomočke našteti, kterih naj bi se poslužili, da bodo učitelje v podučevanju otrok podpirali in da bodo se njih otroci dobro učili. Ti-le so: Najprej je treba, ako je mogoče, da koj v začetku leta napravite svojim otrokom potrebnih šolskih knjig in družega potrebnega šolskega

orodja. To vsak ve, da brez imenovanih šolskih reči ne more učenec dobro napredovati. Revnim otrokom se bukve in vse kar za šolo potrebujejo zastoj poskerbi. Dolžnost staršev je pa zdaj, da svoje otroke večkrat opomnijo, da naj pazijo na svoje šolsko orodje, in da naj ga čedno in nepokvarjeno ohranijo; ker do pomazanega in pokvarjenega orodja šolskega nimajo otroci nič več takega veselja, ne maraja se iz razterganih knjig radi učiti in čutilo za vse lepo popolnoma zanemarijo. Kadar imajo otroci vsa potrebna orodja, dolžnost je staršev, da jih prav redno v šolo pošiljajo in sicer ne prezgodaj in ne prepozno.

Daljava do šole je staršem popolnoma znana, prav dobro vedó tedaj starši koliko časa otrok do šole potrebuje. Če gre otrok prezgodaj iz doma, čaka z drugimi učenci v kakem zakotji na nauk, pri kateri priložnosti otrokom vse napake na misel pridejo in velikrat že je bil marsikteri otrok v taki priložnosti popolnoma spriden. Prepozno otroke v šolo pošiljati je zopet napačno, ker prvič otrok ne sliši vsega nauka in potem ga tudi vediti ne more, njegov nauk je raztergan; drugič pa moti tudi druge učence, in tako učiti se ne more tako vspešno, kakor pri rednem pošiljanji otrok v šolo. Napačno je pa tudi, da nekteri starši mislijo da je enako, če svoje otroke koj v začetku šolskega leta, ali eden ali dva meseca pozneje ali celó še le drugzega polleta pripeljejo v šolo. Na vprašanje, zakaj da niso svojih otrok koj pri začetku šolskega leta pripeljali v šolo, izgovarjajo se različno. Eni pravijo, da sedaj svojega sina potrebuje še pri domačih opravilih, sosebno pri paši, in da ko neha paša, bojo že pošiljali ga v šolo; drugi zopet še niso svojemu sinu potrebne obleke omislili; tretjim je sinek še malo preslaboten na duhu ali telesu, dasiravno ni nič res, in da se zavoljo tega boje za otroka, da bi se mu ne pripetila kaka nesreča, in še več takih in enakih izgovorov imajo nekteri starši zmiraj pripravljenih; konec leta pa se čudijo in hudujejo, da se je njih sin tako slabo učil, da ni med prvimi učenci, in dolžijo učitelja, da ni po vesti napredek meril ali, da je slabo učil, da ni zmožen svojega posla ali pa, da je bil zanikern. Verjemite mi, ljubi starši! Vaša misel tukaj je napačna. Ne učitelj, ne Vaš sin ni kriv, da je tako slabo napredoval; vzrok slabega napredka sina Vašega je to, ker ga niste koj v začetku šolskega leta v šolo pripeljali. Ko ste Vi svojega sina v šolo pripeljali, so drugi učenci bili že daleč naprej v nauku, Vaš sinek nauka začetnega ni slišal, sedanjega pa brez začetnega zapopasti ni v stanu. — To pa vendar ne morete misliti, da bo učitelj vse druge učence v nemar pustil in se Vašega sina lotil, da bi ga pripravil na to stopinjo, kjer so drugi učenci. Prašam Vas: Kaj bi rekli tisti starši h takemu ravnanju učiteljevemu, ki so svoje otroke v pravem času pripeljali v šolo? Ni in ne more drugači biti, da učitelj otroka, kterega so starši prepozno v šolo pripeljali, pusti, tebi in meni nič, na klopi šolski sedeti in uči druge učence naprej, kateri so na enaki stopinji napredka. Znano pa Vam je, da mladež ne more biti pri miru, in da mora imeti zmiraj kaj opraviti, tako tudi ta otrok, ki je prepozno v šolo prišel, ker mu učenik ne da drugzega opravila, kot mirno sedeti in poslušati, dá si sam opravilo, ker začne igrati, govoriti, ozirati se — z eno besedo — učence in učenika motiti in napredek učencev ovirati. Zavoljo tega je pa tudi postava prepovedala,

otroke med šolskim letom v šolo sprejemati, in učitelju ostro veljeva ravnati se po tej postavi. Ljubeznjivi starši! pošiljajte tedaj svoje otroke koj v začetku vsaki dan in v pravem času v šolo, in otroci bodo dobro napredovali. — Glejte na to, da Vaši otroci nimajo nobene tovaršije z otroci, ktere poznate, da so hudobni, ali ktere Vam učitelji kot tako naznanijo. Ni ga hujšega od slabega tovarša. Kadar je vse to po želji, je naloga Vaša, da poprašujete otroke po šolskih predmetih: Kdo učil je danes? Kaj ste se učili? Je-li ste učili se keršanski nauk, jezikoslovje, branje, pisanje, računstvo i. t. d. Kaj imate se na pamet naučiti, kaj za brati, pisati i. t. d. Ako ste zmožni in če Vam le količkaj čas pripusti, prepričajte se sami, če spornili so otroci svojo nalogo; če pa niste zmožni sami, da bi poskusili svoje otroke, če so pripravili se za prihodnji nauk, poskerbite si kakega družega človeka; tudi učenec v višjim ali tudi v ravno tistem razredu, kakor izpitaneec, je dober, da poskusi Vašega sinčka, v pričo Vas, če je pripravljen ali ne in če se je naučil in izdelal naročene naloge. — Vse napredovanje svojih otrok bote pa še le zvedili, ako dotičnega učitelja pogosto poprašujete o napredku svojih otrok. Vsak učitelj Vam bo rad povedal, v katerem predmetu je Vaš sinek bolj zaostal, kje je bolj slab, v katerem mu gre dobro spod rok, ali če se obnaša lepo in če spolnuje svoje dolžnosti kot učenec. Kakor hitro pa zapazite, da Vaš sinek ne bere preden gre v šolo, ali kadar iz šole pride, ali da le malokrat kaj pisari, spoznajte iz tega, da je decu malo ali nič mar za šolo, da gotovo slabo napreduje in da je treba pomoči zoper lenobo, ktera se je dečka lotila. Pojdite tedaj koj k učitelju poslušajte njegove nasvete, ravnajte se po njih in napredek Vaših otrok bode boljši.

Marsikteri oče pa tudi marsiktera mati mi je že tožila, da njeni otrok že toliko in toliko časa v šolo hodi, pa le ne more gladko brati, manj še lično pisati, še manj pa urno računati; ali pa, da poprašuje svojega sinka, če ima se kaj za učiti, ali če ima kaj pisati; pa vsekrat pravi, da že vse zna, da nima nič za učiti se, da nima nič pisati i. t. d. Ljubeznjivi starši! taki odgovori so že žalostni, niso resnični in kažejo zopet lenobo, ktera hoče posesti otroka. Pri takih odgovorih ni verjeti otrokom, ker učitelj uči vsaki dan svoj nauk naprej in korači z njim naprej, kakor kmetovalec, ki orje svojo njivo, brazdo za brazdo in ne neha orati, dokler ni cela njiva izorana. Šolski nauk je razdeljen na več let in vsako leto mora ga učitelj toliko učiti, kolikor odmerjenega je mu po postavi, in noben dan ne uči eno in tisto; ampak ponovi poprejšnje in gre za korak naprej, in tako dan za dnevom. Zato je neizrečeno napačno, če otrok le tudi eno samo uro zamudf. — Kadar so pa Vaši otroci postavi zadostili in izstopili iz vsakdanje šole, pošiljajte jih pridno v nedeljsko šolo, da ne pozabijo tega, kar naučili so se v vsakdanji šoli in da si pridobé še ktere vednosti, ktere se jim v vsakdanji šoli niso razlagale. Posebna dolžnost staršev je, da skerbé, da otroci ne pozabijo tega, kar naučili so se v šoli. Da se pozabljenji v okom pride, naj starši svoje otroke v prostih časih, postavim, v dolgih zimskih večerih v nedeljah in praznikih in vsekrat kadar imajo čas, priganjajo, da naj preberajo svoje šolske in tudi druge podučljive knjige. Posebno dobrih bukev za tako že precej odrastlo mladino dobi se pa pri družbi sv. Mohora, ktero duhovni gospodje tolikokrat priporočajo.

V tem društvu zapisani imeli biti bi vsi očetje. Priganjajte tako šoli odrastlo mladino, da Vam vse zapisuje, kar morali bi sicer v glavi nositi: koliko Vam je kdo dolžan ali ste mu Vi dolžni, koliko izdate za to in uno reč, koliko na dan, teden, mesec in leto, za koliko udinjali ste hlapca, dekle, pastirja, koliko ste letos, lani ali predlanskim pridelali žita na tej ali uni njivi, kje in kdaj obneslo se je bolje, koliko prodali ste žita, sadja i. t. d. to ali uno leto i. t. d., i. t. d., in vidili bote, da mladina ne bo pozabila šolskih naukov, ampak da bo še zmeraj bolj zvedena, in skerbeti ne bo treba, da bi Vaša mladež, kadar popolnoma odraste in samasvojnna postane, ne znala še svojega imena in priimka podpisati, kar se pa dan danes še pogostoma zgodi. Le Vi, ljubeznjivi starši! sami ste krivi, ako Vaša mladina vse šolske nauke pozabi; le Vi zamorete šolski nauk svoji mladini ohraniti po zgoraj navedenem potu. Znano je, da človek to, česar vsaki dan potrebuje in se vsaki dan vadi, dobro v spominu ohrani in še zmeraj napreduje, in da se vedno uresničuje pregovor: Vaja dela mojstra!

Te besede izreči sem Vam hotel iz dobrega namena, da ker že za to skerbite, da pošljate svoje otroke pridno v šolo, bi tudi ta Vaša skerb ne bila zastoj; da bi Vaši otroci zmiraj bolje in bolje napredovali in prisvojili si lepih vednost, ktere podpirajo naj jih v sedanjem življenji in kažejo jim pravo pot v nebesa. Z Bogom!

V Škofjiloki konec šolskega leta 1871.

L. Sadar.

Šolska naznanila.

I.

Učili so:

- Primož Remic**, mestni župnik in krajni šolski nadzornik, veroznanstvo, zgodbe sv. pisma in evangeli v IV. razredu 4 ure in veroznanstvo v III. razredu 2 uri, 6 ur na teden.
- Anton Mandelc**, duh. pomočnik, veroznanstvo v I. razredu 2 uri in v nedeljski šoli 1 uro, 3 ur na teden.
- Kosmas Pavlič**, duh. pomočnik, veroznanstvo v II. razredu 2 uri na teden.
- Jožef Kramar**, učitelj in lastnik zlatega kriza za zasluge pri šolstvu, predmete IV. razreda, 18 ur na teden.
- Lovro Sadar**, učitelj, zač. ravnatelj in ud c. k. okrajnega šolskega svetovlastva, predmete III. razreda, sadjorejo v III. in IV. razredu in ponovilo naukov v nedeljski šoli, 23 ur na teden.
- Janez Zettel**, učitelj, predmete II. razreda, petje v vseh štirih razredih in ponovilo naukov v nedeljski šoli, 23 ur na teden.
- Janez Gorjanec**, podučitelj, predmete I. razreda, risanje v IV. razredu in ponovilo naukov v nedeljski šoli, 23 ur na teden.

II.

Pregled

posamnih naukov in ur na teden in število učencev.

N a u k i	R a z r e d i				Ned. šola	Ure skupaj
	I.	II.	III.	IV.		
1. Veroznanstvo	2	2	2	4	1	11
2. Slovenščina	8	6	6	4	—	24
3. Številjenje	2	3	4	4	—	13
4. Pisanje	5	4	3	3	—	15
5. Nemščine	5	7	7	7	—	26
6. Petje	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	—	2
7. Risanje	—	—	—	2	—	2
8. Sadjoreja	—	—	1	1	—	2
9. Ponovilo naukov	—	—	—	—	3	3
Skupaj	$22\frac{1}{2}$	$22\frac{1}{2}$	$23\frac{1}{2}$	$25\frac{1}{2}$	4	98
Število učencev v vsakdanji šoli	70	44	43	35	—	192
» » » nedeljski »	12	27	24	—	—	63
	Skupaj					255

III.

Iz šolskega dnevnika.

Šolsko leto pričelo se je 29. dne septembra mesca 1870 s slovesno sv. mašo.

4. dne oktobra meseca 1870, rojstnega dne Njih Veličanstva, našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I., bili so učitelji s svojimi učenci ob 9. uri zjutraj pri slovesnemu duhovnemu opravilu.

24. in 25. dne mesca maja t. l. nadzorovali so našo šolo častiti gospod c. k. okrajni šolski nadzornik France Krašan.

1. dne mesca marca bila so spraševanja za prvo polovico preteč. šolskega leta.

Na dan sv. Marka, križev teden in v praznik presv. rešnjega Telesa vdeleževali so se učitelji in učenci slovesnih procesij.

21. dne mesca junija praznovala je šolska mladina god sv. Alojzija in prvo sveto obhajilo.

13. dne mesca julija sli smo s šolsko mladino v Cerngrob, kjer se je po sv. maši, pri kateri je tudi pela, pod milim nebom radovala in veselila.

Razun zimskega časa vodili so učitelji učence k polosmi sv. maši, pri kateri prepevali so sv. pesmi. Zakrament sv. pokore in presv. rešnj. Telesa sprejeli so učenci v pretečen. letu štirikrat. Učitelji zborovali so vsaki mesec.

29. dne mesca julija t. m. imeli smo konecletno šolsko svečanost.

Prihodnje šolsko leto prične se 2. dne mesca oktobra 1871 s slovesno sv. mašo, nedeljska šola pa prvo nedeljo po vseh svetih.

IV.

Dobrotniki te šole.

Visoka c. k. deželna vlada podarila je več šolskih knjig za uboge učence in tudi nektere šolski bukvarnici.

Častiti gospod mestni župnik Primož Remic podarili so tej šoli veliki zemljevid Frajerjev dežele kranjske.

Častiti gospod Peter Cebin podelil je naši šoli premakljivo abecedo (Setzkasten).

Tukajšnji častiti gospod c. k. bilježnik, Janez Triller, že več let revne učence podpira z denarjem.

Častiti g. g. o. o. kapucini in častite gospe nune delili so hrano revnim učencem.

Vsem tem in drugim dobrotnikom priserčna zahvala!

Bog poverni!

Uverstenje učencev po zasluženji.

IV. razred.

Krek Janez iz Selc.	Pintar Lovre od sv. Duha.
Krener Franc iz Kranja.	Planina Lovre iz Škofjeloke.
Jelenec Luka iz Dražgoš.	Pogačnik Luka iz Česnice.
Vodnik Gašper iz Škofjeloke.	Triller Gašper od sv. Duha.
Kunstel Franc iz Škofjeloke.	Trobec Jožef iz Črnegaverha.
Pajer Jernej iz Škofjeloke.	Volčič Franc iz Škofjeloke.
Pokorn Jakob iz Škofjeloke.	Zaveršnik Franc iz Škofjeloke.
Blaznik Franc iz Škofjeloke.	Berčič Juri iz Stareloke.
Marn Franc iz Rateč.	Debelak Janez iz Škofjeloke.
Krek Franc iz Selc.	Golob Franc iz Škofjeloke.
Ortar Janez iz Ljubljane.	Grohar Juri iz Škofjeloke.
Porenta Jakob od sv. Duha.	Hafner Anton iz Stareloke.
Cetelj Janez iz Bleda.	Jesenovec Janez iz Škofjeloke.
Demšar Franc iz Kovskega verha.	Jugovec Anton od sv. Duha.
Kratohvil Franc iz Ribnice.	Ručigaj Alojzi iz Škofjeloke.
Kump Jožef iz Škofjeloke.	Štamcar Cene iz Selc.
Noč Franc iz Zagreba.	Volčič Janez iz Škofjeloke.
Peternel Janez od sv. Volbenka.	

Stevilo: 35.

III. razred.

Gašperšič Aleš iz Bukovice.	Šusnik Franc iz Škofjeloke.
Triller Karl iz Škofjeloke.	Šmorancar Jožef iz Škofjeloke.
Zgaga Anton iz Selc.	Pikuš Franc iz Šutne.
Hafner Franc iz Godešič.	Hafner Andrej iz Dorfarjev.
Porenta Jožef iz Bitna.	Svetina Jožef iz Sore.
Stanonik Franc iz Poljan.	Ferlan Franc iz Gorenjevsi.
Šifrer Franc iz Žabnice.	Furlan Andrej iz Bolca.
Kušar Franc iz Reteč.	Jerman Jožef iz Kranja.
Hudovernik Anton iz Zasp.	Bizjak Janez iz Mavčič.
Prezelj Jakob iz Železnikov.	Hafner Gašper iz Škofjeloke.
Kankelj Janez iz Studena.	Ovčjak Janez iz Treboj.
Žargar Janez iz Žabnice.	Šubič Jakob iz Škofjelokē.
Hartman Peter od sv. Duha.	Rupar Valentin iz Suhe.
Šifrer Gregor iz Žabnice.	Bergant Valentin iz Škofjeloke.
Kuralt Franc iz Žabnice.	Zaveršnik Lukež iz Škofjeloke.
Jeralla Janez iz Mavčič.	Rejec Jernej iz Škofjeloke.

Uranic Alojzi iz Škofjeloke.
Šifrer Matevž iz Stareloke.
Kalan Franc iz Suhe.
Eržen Janez iz Puštala.
Kašman Matija iz Suhe.
Stenovec Janez iz Škofjeloke.

Bernik Janez iz Puštala.
Perko Andrej iz Škofjeloke.
Jesenovec Franc iz Puštala.

Izostala: 2.

Število: 43.

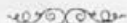
II. razred.

Guzelj Matevž iz Trate.
Košmelj Luka iz Železnikov.
Golob Rudolf iz Škofjeloke.
Pogačnik Matevž iz Češnice.
Kumar Jakob iz Srednjegaberda.
Klobovs Jakob iz Škofjeloke.
Lušina Jožef iz Gosteč.
Duhovnik Jakob iz Snice.
Košir Franc iz Škofjeloke.
Logar Maks iz Loža.
Blaznik Peter iz Škofjeloke.
Hafner Anton iz Škofjeloke.
Ortar Jakob iz Ljubljane.
Dolinar Janez iz Puštala.
Gerbec Ludvik iz Škofjeloke.
Šink Gašper iz Stareloke.
Štamcar Fida iz Selc.
Killer Šimen iz Škofjeloke.
Hafner Franc iz Škofjeloke.
Triller Andrej iz Virmarš.

Dagarin Matevž iz Puštala.
Macher Janez iz Virmarš.
Pikuš Franc iz Stareloke.
Benedek Janez iz Škofjeloke.
Proj Franc od sv. Duha.
Križaj Franc iz Škofjeloke.
Tavčar Florjan iz Puštala.
Kobav Valentin iz Puštala.
Zontar Franc iz Škofjeloke.
Notar Luka iz Puštala.
Kaiser Janez od sv. Duha.
Križnar Franc iz Škofjeloke.
Seljak Janez iz Drage.
Bernik Franc iz Škofjeloke.
Kermelj Martin od sv. Duha.
Oblak Franc iz Stareloke.
Kovač Janez iz Staregadvora.

Izostalo: 7.

Število: 44.

I. razred.

Müller Janez iz Žabnice.
Kalan Valentin iz Praprotna.
Dolencec Gregor iz Ljuše.
Pokorn Franc iz Škofjeloke.
Dolencec Jožef iz Ljuše.
Leskovec Franc iz Puštala.
Homan Alojzi iz Škofjeloke.
Kankelj Jakob iz Studena.
Bašelj Franc iz Škofjeloke.

Košenina Peter iz Drage.
Rupar Franc od sv. Andreja.
Macher Gašper iz Škofjeloke.
Porenta Andrej od sv. Duha.
Vodnik Matevž iz Brodov.
Košir Janez iz Škofjeloke.
Berčič Franc iz Reteč.
Goličič Franc iz Suhe.
Triller Martin od sv. Duha.

Šabec Janez iz Škofjeloke.
 Šubič Pavl od sv. Volbenka.
 Bozovičar Karl iz Škofjeloke.
 Oblak Janez iz Škofjeloke.
 Hafner Jožef iz Stareloke.
 Pintar Matevž od sv. Duha.
 Jugovic Franc iz Godešič.
 Azbe Alojzi iz Dolensče.
 Gartner Andrej iz Novak.
 Azbe Anton iz Dolensče.
 Berčič Juri iz Stareloke.
 Müller Andrej iz Staregadvora.
 Kiler Jožef iz Škofjeloke.
 Tratnik Anton iz Stareloke.
 Tavčar Peter iz Zminca.
 Jenko Lorenc iz Suhe.
 Poljanec Franc iz Škofjeloke.
 Žitnik Janez od sv. Duha.
 Kalan Jožef iz Besnice.
 Proj Luka od sv. Duha.

Triller Janez od sv. Duha.
 Franc Juri od sv. Duha.
 Fojkar Franc iz Bukovš'ce.
 Krajnik Anton iz Staregadvora.
 Karlin Šimen iz Stareloke.
 Hribernik Lorenc iz Puštala.
 Hribernik Anton iz Stareloke.
 Debevc Janez iz Škofjeloke.
 Kokalj Jožef iz Stareloke.
 Žontar Peter od sv. Duha.
 Tavčar Gregor iz Suhe.
 Berčič Franc iz Trate.
 Mahorčič Jakob iz Škofjeloke.
 Pivk Valentin iz Hoste.
 Tomšič Luka iz Škofjeloke.

Izostali: 3.
 Poslušalo: 14.
 Stevilo: 70.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.